

ELŐFIZETÉS

ALYBEN ÉS VIDÉKEN
 12 évre 180 Lei
 6 évre 90 Lei
 egy negyed évre 45 Lei
 egy hónapra 15 Lei

Hirdetések

Arasbás szerinti

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 342.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Rezele Ferdin-
and I. (József főh.) 22.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, április 13

Az Averescu-kormány
marad

Napok óta az a hír terjedt el Aradon, hogy az Averescu-kormány lemond és új kormány alakul. Ezek a hírek, ugylátszik, nem felelnek meg a valóságnak, mert a Renasterea Romana a jelenlegi politikai helyzetről a következőket írja: A legutóbbi napokban a kormány és a néppárt egy része között felmerültek ugyan ellentétek. Ma azonban abban a helyzetben vagyunk, hogy közölhetjük, hogy mindazok a hírek, amelyek a kormány és a néppárt között felmerült konfliktusról szóltak, minden alapot nélkülöznek. Bár volt pillanat, mikor a szakítás közelállónak látszott, a belátás mégis győzött, s most ismét teljes harmónia uralkodik a kormány és a néppárt között. Teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy addig, amíg a kormány kitűzött célját, a legfontosabb reformok megvalósítását el nem érte, semmieset re sem fogja helyét átadni.

A magyar királyválasztás.

Berlin. Budapesti jelentés szerint a magyar minisztertanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a magyar trónt az augusztus 20-án történő királyválasztás alkalmával töltik be.

Bécs. Egyes lapok értesülése szerint a magyar legitimisták az elmúlt télen, amikor Ferenc József főherceg, József főherceg fia több magyar arisztokratával Olaszországban járt, forma szerint is felajánlották a magyar trónt az olasz királyi családnak.

Felsősziléziát szétesztják.

Varsó. Le Rond tábornok egy újságíró előtt kijelentette, hogy Felsősziléziát szét fogják osztani és az ipartelepek nagyrésze Lengyelországnak jut.

A római konferencia

Bécs. Egyes lapok azt a hírt közölték, hogy az utódállamok római konferenciáján Magyarország és Csehország megbízottai között ellentétek merültek fel.

Budapest. A bécsi híresztelésekkel szemben illetékes helyen kijelentették, hogy Magyarország és Csehország megbízottai között semmiféle nézeteltérések vagy ellentétek nem merültek fel, amit bizonyít az is, hogy a két ország kiküldöttjei a Bruckban megkezdett tárgyalásokat április 20-án folytatni fogják.

Meghalt a német excsászárné.

Nemrégiben bejárta az egész világ sajtóját az a hír, hogy Vilmos excsászár felesége, Augustza excsászárnő dorni kastélyában meghalt. Már arról is irtak a lapok, hogy Joachim porosz herceg, az excsászár egyik fia szemrehányásokat tett a német köztársasági kormánynak, amiért nem engedte meg, hogy az excsászárnőt napal temessék el Potsdamban. Azóta a német excsászárnő halálának hírére sem meg nem cáfozták, sem meg nem erősítették. Mind-

össze olyan jelentések érkeztek, hogy Augustza súlyos betegen fekszik kastélyában s hogy orvosai minden pillanatban várják a katasztrófa bekövetkezését. Most azután egy berlini távirat hírül adja, hogy a dorni kastélyból távirati jelentés érkezett a német fővárosba, amely szerint az excsászárnő április 11-én reggel negyed hét órakor meghalt. A távirat szerint a holttestet Németországba szállítják és Potsdamba fogják eltemetni.

Arad-Bucuresti. Hogy egységesítették a közigazgatást?

Tegnap irtunk arról, hogy Arad-, Brassó-, Fogaras- és Szbenmegyéket a kormány kivette Erdély közigazgatása alól és a régi királyság közigazgatásához csatolta. Erre vonatkozólag munkatársunk kérdést intézett dr. Belles Jenő alispánhoz, aki kijelentette, hogy csak a lapokból értesült a kormány e fontos intézkedéséről és hivatalosan még nincs tudomása róla. Lehetséges, hogy az új közigazgatási beosztás úgy történik, hogy például Aradmegyét a bánáti kerülethez csatolják, amely kerület Bucurestiehez tartozik. A többi megyék pedig szintén be lesznek osztva a kilenc közigazgatási kerület valamelyikébe. Különben is minden megye közigazgatása szoros kapcsolatban állott Clujjal (Kolozsvárral) a prefektura útján. Most, hogy az államtitkárságok feloszlanak, ter-

mészetesen a központ Cluj (Kolozsvár) helyett Bucuresti lesz. Dr. Angel István helyettes polgármester szintén a lapokból értesült az új közigazgatási beosztásról és kijelentette, hogy valószínűleg csak szorosan vett fontos közigazgatási ügyek fognak Bucurestiehez tartozni. Dr. Robu János főpolgármester a következőket mondotta:

A kormány rendelete egy újabb lépést jelent az egységesítés felé. A közoktatás, az egészségügy, lakásügy és a többi részort azonban továbbra is Clujhoz (Kolozsvárhoz) tartozik, csak a szigorúan vett közigazgatási ügyek mennek közvetlen Bucurestibe. Természetes, hogy a város valamennyi folyamatban levő közigazgatási jellegű ügyét Clujról Bucurestibe fogják áttenni.

Megoldódik a magyar kormányválság.

Budapest. Politikai körökben egész határozottsággal arról beszélnek, hogy az új magyar kormányt gróf Teleki Pál, vagy Tomcsányi fogják megalakítani. Gróf Teleki egy hírlapírónak kijelentette a válságról, hogy személyi momentumok alig vannak. A kormány lemondott ugyan, de Horthy kormányzó a lemondást nem fogadta el. Az a meggyőződése, hogy a válság sikeres megoldását csak a rosszakarat akadályozhatja meg. Nagyatádi Szabó István egy hírlapíró előtt így nyilatkozott:

Gyorstehervonat

Arad és Bucuresti között. A bucurestii vasutigazgatóság-tól rendelet érkezett, amely szerint Arad és Bucuresti között közvetlen teher gyűjtőkocsi indul. Ezzel egyidejűleg az aradi igazgatóság felterjesztést intézett a bucu-

restii vezérigazgatóságához, melyben kéri a gyors tehervonatokat forgalombahelyezését is. Remélhetőleg a vezérigazgatóság jóváhagyása erre vonatkozólag rövidesen megérkezik és akkor gyorstehervonat járhat lesz Bucuresti és Arad között.

Az új magyar pénz.

(Négy milliárd bankjegy fölösleg.)

Bécs. Nemrégiben közöltük, hogy az új magyar bankjegyek már rendelkezésre állanak a magyar kormánynak és hogy a pápírpénzek kicserélése rövidesen megkezdődik. Beavatott helyen szerzett értesülés szerint az új magyar bankjegyek előállításai költsége több mint nyolcszáz millió koronára rug. A bankjegyek részben Svájcban, részben az Osztrák-Magyar Bank bécsi nyomdájában és a magyar államnyomdában készültek. Az új bankjegyekből több mint husz milliárdot nyomtattak, mivel pedig Magyarországon most a postapénzeket is beleszámítva — összesen tizenhat és fél milliárd bankjegy van forgalomban, a becserelés után négy milliárdos többlete lesz. Ezzel akar és fog Hegedüs pénzügyminiszter pénzhörséget teremteni. A magyar bankjegy kicserelés jelentős lépés az O. M. B. felszámolásánál és aktuálissá teszi azt a nagyfontosságú nyilatkozatot, amelyet Luxardo olasz megbízott, az O. M. B. felszámolásával megbízott delegáció titkára tett most párisi utjáról vizsdatérve. A nyilatkozat valamennyi utódállam érdeklődésére számíthat, mert a következőket mondja:

A jóvátételi bizottsággal Párisban folytatott tanácskozásoknak legfontosabb eredménye, hogy a jóvátételi bizottság új eljárásra utasította a felszámoló bizottságot az O. M. B. aranykészlete ügyében. A jóvátételi bizottság alapos mérlegelés tárgyává tette az osztrák kormánynak azon állítását, hogy a bank aranykészlete nem a bank, hanem az osztrák állam tulajdona. Ezt az igényt most nekünk is újabb vizsgálat tárgyává kell tennünk. A jóvátételi bizottság felhívta a felszámoló bizottságot, hogy mindent kövessen el, annak érdekében, hogy a bank liquidálása minél előbb befejezést nyerjen, mert a monarchiából kivált államok pénzügyi konszolidálódása megköveteli ezt.

E nyilatkozatból megállapítható, hogy a felszámoló bizottság kénytelen most revízió alá venni azt az előbbi határozatát, hogy helyt adott az utódállamok igényének az O. M. B. aranykészletének bizonyos hányadára és hogy a célból a bank aranykészletéből hatvan milliót már ki is emelt az O. M. B. arany pincéjéből.

Az elvámolási eljárás

Export-import utján bonyolódik ma le a kereskedelem legnagyobb része, éppen azért fontos, hogy a kereskedő tisztában legyen az elvámolási eljárással. Minden exportálandó és importálandó áruból nyilatkozatot kell adni, honnan ered, milyen fajta, mennyi a sulya, élvez-e valami vámkedvezményt az áru? Ez a nyilatkozat igen fontos és elengedhetetlen a díjtétel kirovása szempontjából. A nyilatkozathoz csatolni kell a fuvarlevelet, okmányokat, melyek igazolják az áru eredetét, a számlákat és annak az állami vámhivatalnak igazolványát, ahonnan az áru jött. A nyilatkozatot tisztán, olvashatóan kell írni. Korrigálni, kaparni, szavakat beszurni nem szabad. A szükséges nyomtatványok a vámhivatalban kaphatók. A nyilatkozat kiállítását után történik az áru verifikálása. Rendszerint a vámhivatalok körzetében kivételes esetekben (nagy sulyú és nagyterjedelmű áruknál) a ki- és berakó helyen. A verifikálásnál a félnek, vagy megbízottjának jelen kell lenni. Ha öt napon belül nem jelentkeznének, a verifikálást az ügyészség kiküldöttjének jelenlétében intézik el. A verifikáló eljárás pontos és részletes, minden egyes darabot külön-külön mérlegelnek, részleges eljárásnak csak azonos sulyú és formájú csomagolásnál van helye. Sulybeli, mennyiségi és minőségi eltérés esetén kiszabandó bírság jogerős és a vámhivatal jogosult az áru kifizetését visszatartani. Ha a fél és a vámhivatal között a díjtétel alkalmazásából kifolyólag véleménykülönbség állna elő, a vámhivatal főnöke írásban állapítja meg a díjtételt, amely ellen jogorvoslattal lehet élni a szak-

értő bizottsághoz. Ez a bizottság a pénzügyminiszterium mellett működik. A jogorvoslat iránti kérelmet a vámhivatal főnökénél írásban kell benyújtani, aki 24 órán belül köteles a pénzügyminiszteriumhoz felterjeszteni, csatolva a vitás áruból vett mintát. Ha a fél a követelt díjtétel jogainak fenntartása mellett sem hajlandó lefizetni, a vitás áru az eldöntésig a vámhivatalban marad. Visszatartott összegeket egy éven belül fel kell venni, mert ellenkező esetben az az államra száll át. A díjtétel kifizetését követő két napon belül az áru elszállítandó, különben a díjtétel elvesz. Csak komoly akadály esetén a vámhivatal főnökének engedélyével maradhat az áru két napnál tovább a vámnál.

Irodalom és művészet.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda: Faust. (A.)
Csütörtök: Mi ketten. (B.) Francia vígjáték bemutató előadása.
Péntek: Mi ketten. (C.)
Szombat: Cigányszeretem. (A.)
Vasárnap d. u.: Tosca. Este: Cigányszeretem. (B.)
Hétfő: Romeo és Julia. (C.) Mágory Mici vendégfellépéssel.

A színház nem fizeti ki a 12 százalékos vigalmi adót.

Megirtuk, hogy a cluji (kolozsvári) pénzügyi államtitkárság rendeletet adott ki arra nézve, hogy ott, ahol nyilvános előadásokat rendeznek az eladott jegyek után az értékük 12 százalékát befizetni vigalmi adó címén. Róna Dezső, az aradi városi színház igazgatója a cluji (kolozsvári) pénzügyi államtitkárságot táviratilag kérte, hogy a rendelet alól mentessék az aradi színházat. Ma már a válasz is megérkezett Róna di-

rektor kérésére. Az államtitkárság helyt adott a kérésnek és az aradi városi színházat mentesítette a 12 percentes ujjabb vigalmi adó alól, ami kétségkívül nagy tehertől szabadította meg a színházat. A színházi jegypénztárnak ezentul is csak a városi adót és a segélybélyegilletéket kell leróni.

* **Mi ketten.** (Bemutató előadás csütörtökön.) Az új francia vígjáték csütörtöki bemutatóját egyaránt lázas érdeklődéssel várják: közönség és szereplők. A közönség abban a biztos tudatban készül a közeli premierre, hogy csütörtökön este a legkellemesebben fog szórakozni a színházban, a szereplők pedig örülnek, hogy ismét elsőrangú darabban léphetnek publikumuk elé és gyarapíthatják sikereik számát. A nők közül Harmath Józsa, Tompos Ella, Thomay Masa, Benkőné Poldi jutottak hálás szerephez, a férfiak közül pedig Földes, Várnai és Mészáros a főszereplők. A szelímesen megírt, kiváló francia vígjátékot egymás után két este mutatják be.

* **Dr. Mezey hangversenye** vasárnap, április 17-én d. u. fél öt órakor lesz a Kulturpalota nagytermében. Jegyek Deákfal.

* **Cigányszeretem,** Lehár világsiker aratott nagy operettjének felelevenítésére készül a színtársulat. A Lehár operett közeli reprizének híre bizonyára általános örömet okoz mindazok körében, akik visszaemlékeznek arra az időre, amikor ennek a bűbajos muzsikájú operettnek szépségeivel nem tudott betelni a közönség. Az operett-együttes rendkívül ambícióval készül a Cigányszeretem szombati reprizére.

Megnyit a színművészeti szalon új helyiségében, az Orttay-palotában. Szencziócs képei, szobrok, műtárgyak állandó kiállítása, vétele, előadása és bizományi árusítása.

* A Faust szerdai reprize alkalmával Csányi Mátyást, az aradi színtársulat volt népszerű karmesterét látja viszont a közönség a zenekar élén. A közkedvelt

operában Mephisto: D'Arn éneklél s mellette az egész énekes személyzet részvesz a reprizben.

* **Ma intim műsor a Modern Kabaréban.** Ma szerdán újból ismétlésre kerül az a nagyszerű intim műsor, amelynek legutóbb oly nagy tetszés mellett fogadott a közönség. Szellemes tréfák, ötletes duettek, hatásos magánzámok váltakoznak ebben az elsőrendű műsorban, amelyben a Modern Kabaré kitűnő művészgardája teljes számban vesz részt. Még két intim bohózat is szerepel a programban, két mulatózó, kacagató egyfelvonásos, amelyben a társulat legjobb tagjai lépnek fel.

A csekkhamisító báróné

Budapest. Az itteni államrendőrség őrizetbe helyezte báró Ende Ottóné artistanőt, mert feljelentés érkezett ellene, hogy több ezer dollárra szóló csekkhamisítást követett el a bécsi *Comerce und Disconto Bank* kárára. A báróné tagadja a csekkhamisítást, amelyet egy pécsi bank feljelentésére fedeztek fel. Kihallgatása során a báróné tagadta, hogy valaha Pécsen tartózkodott volna. Előadta, hogy 40 ezer dollárról szóló csekket Belgrádban egy ismerősétől kapott ajándékba, de ő nem tudta, hogy a csekket hamisak. Egyet Zágrábban, egyet pedig Bécsben beváltott. A csekket ajándékozóját csak futólag ismerte s azt amerikai milliommosként mutatkozott be neki. Báró Ende Ottónéról azt írják a lapok, hogy az apja, csongrádi cigányprimás volt. Parkas Margit néven mint színésznő működött Pétervároton, majd mint táncosnő Bucarestbe került. A férje, báró Ende Ottó nyolc évvel ezelőtt Pétervároton vette feleségül.

Kaland.

Írta: **Duploy Gaston.**

A nagy álnő óra élesen, tisztán, tizenkettőt csengett. Az utcáról tompán morajlott fel a fogatok, autók dübörgése, melyek a színházból hazatérőket röpitették a fényesen világított étertermek felé, az éjjeli Páris utcáin.

A király félretaszította az előtte fekvő aktákat, melyeket átfutott és hallgatott.

Egy öreg, finom arcú szárnysegéd tovább rendezte a papirokat. Felsője pedig fáradt mozdulattal az utca felé legyintett:

— Ah! Rostov! mikor még trónörökös sem voltam! Emlékszik arra a szép leányra, akit egy maihoz hasonló este nyomon követtünk. Mikor is! ... az ám, tíz év előtt.

Rostov gróf ugyancsak hátradől karosszékeiben.

— Szép, magas, szőke leány volt. Felsőged megszólításával tüntette ki.

— A szemközti ékszerüzlet előtt. S ön, kedvesem, ez éjjel egyedül tért vissza a szállodába... Az ékszerüzlet ma is ott áll... Ma reggel, ugy-e, azt mondtam:

— Szeretnék tíz évvel fiatalabb lenni, egy király fivérével, egy trónörökös unokaöccsel birni s önnel Rostovom, egy szép szőke leány után baktatni a de la Paix-utcán. Ön is, öreg Rostov, ugy-e, ön sem bánna...

A szárnysegéd mosolygott s a király eltűnődött. Majd így folytatta:

— Istenem! Ma már nem lenne olyan könnyen az ilyesmi. Az egész rendőrség a sarkamban volna. Még ön is kedves Rostovom, előbb alaposan megválogatná a bemutatandó fiatal hölgyet. Meg kell elégednünk hivatalom nyújtotta előnyökkel... Hej, pedig de átkozottul kedves estéket töltöttünk itt Párisban, an nakelötte.

— Felsőged feltalálhatná e benyomásokat.

— Gondolja...

— Csak sebtiben az egyenruhát smokingra cserélem...

— Hát jó — nevetett a király, — nem bánom! Csavarogjunk egy órát... Egytt mentek le. Rövid tavaszi felöltőkben, cillinderrel. A király egy szegfűt tűzött kabátja gomblyukába. A kapu előtt két rendőr cirkált, kissé távolabb megint kettő.

A király boldog volt. Mosolygott. Szivarral kínálta szárnysegédjét. Kis léptekkel, elégedetten haladtak tova s a király szinte gyerekes érdeklődéssel szemlélte az üzletek leeresztett vasredőit, a zárt ablaku házakat. A szemközti járdán egy magas, szőke leány állt, egy kocsi továbbrobogását várva, hogy átmeheessen a tuloldalra:

— Szép leány. — szólt a ki-

rály. — hasonlít arra a táncosnőre...

A leány most átjött. Egyszerű sikkos teremtés volt s divatosan felhasított szoknyája alól ingerlően kandikáltak elő karcsu láb-szárai. A két férfi követte. Egyenlő izléssel bírtak, egyenlő bölcsek és elnézők voltak. Szerették az élet gyönyöreit. A király kicsit léha világi létére nagy király volt. Az asszonyok megtanították az emberek ismerésére.

Megszólította a szőke leányt. Az nem felelt, csak mosolygott. A király tovább erősködött. Ekkor a leány bevallotta, hogy táncosnő. Oroszországi körutjáról tért haza. S mit keres ilyenkor az utcán? Talán a kedvesétől jön? Megesküdött, hogy egy házi estélyen ragyogtatta táncművészetét. De mégis, némileg inkognitoba burkolózott s e talányosság mulattatta a királyt. Megállított egy taxiutót s mindhárman beültek. A táncosnő meghívta őket a lakásába vacsorára. Micso da kaland!

A fiatal asszony által elébük tált vacsora kitűnő volt és bőséges, a lakás választékosan elegáns. A szárnysegéd diszkrétén visszavonult s a király követte új hódítását a hálószobába. Itt megpillantotta saját arcképét, redingothban, virággal a gomblyukban. A kép nem volt herámázva. Ugy látszott, csak most sebtiben vásárolták és készakarva állították ide.

A király a táncosnőre nézett s valami kellemetlen elősejtelemről gyötörve, megkérdezte:

— Ön, kisasszony, tudja, hogy én ki vagyok?

— Igen, felség! — felelte mélyen meghajolva a táncosnő.

— Ez kissé unalmas! — felelte bosszusan a király. — miért nem mondta meg előbb?

— Felsőged, ime a magyarázat: Rostov gróf arról értesített, hogy felsőged... talán... S figyelembe ajánlotta, hogy az előbbi órában mintegy véletlenül ott tartózkodtam a szálloda környékén s hogy ne ismerjem föl magán... bocsánat... felsőgedet... Előinte az egészet nem értettem. Szőszélynek minősítettem, de mikor a gróf az imént letelefonált, rögtön a jelzett helyre siettem. Ott vártam. Most sem kellett volna bevallanom, hogy megismerem felsőgedet... De olyan boldog volnék, ha ez arcképére sajátkezüleg aláírná a nevet...

S kedvesen átfonta gömbölyű karjaival a király nyakát. A király mosolygott. Aláírta a nevet és felsőhajtott. A leány megcsókolta s mint az imént a vacsoránál, ismét bizalmaskodni kezdett. Majd megjegyezte:

— Olykor, ugy-e, untatják az ilyen arcképalírások?

S a király, e lehetetlen inkognitóra, a félreismert jó szerencsére gondolva, mélabusan ismételte:

— Olykor...

A Návay-fivérek gyilkosai.

Szeged. Návay fivérek gyilkosai hünperének folytatólag főtárgyalásán Gábor Sándor tanu elmondotta, hogy jelen volt, amikor Weisz Mihályt Hódmezővásárhelyen letartóztatták. A fiatal Weisz könyörgött, hogy hagyják élve az apját, de őt is letartóztatták és elhurcolták. Később a tanu a terrorvonat áldozatainak fényképei között felismerte a két Weisz fényképét is. Két másik tanu kihallgatása után a tárgyalás folytatását április 13-ra halasztották. Ezután a tanukihallgatásokat Makón, majd Hódmezővásárhelyen és Szentesen folytatják s a főtárgyalást azután Szegeden tartják meg.

Az erzsébetfalvai gyilkosság

Rövid távirati jelentés beszámolt arról, hogy Bauer Ignác erzsébetfalvai fodrász 43 éves feleségét a lakásán fényes nappal meggyilkolták. A gyilkosságról a következő részleteket jelentik Budapestről: Tegnapelőtt délután 3 órakor Kiss István 31 éves gyári munkás bement Bauer földszinti lakására, ahonnan nemsokára kijött és az átellenben levő házba ment egy nőismerősehez. Varga Jánosnéhoz, akivel közölte, hogy Bauerné lakásának konyhájában élettelenül hever a padlón. Vargáné két szomszédasszonnyal Bauer lakására ment, ahol Bauernét hideg vízzel locsolta, hogy eszméletre térítse. Vargáné ugyanis nem vette észre rögtön, hogy Bauerné már halott. Az élesztési kísérletekben Kiss is segítséget nyújtott. Később azonban azzal a megjegyzéssel távozott el, hogy dolga van. Amikor az asszonyok megállapították, hogy Bauerné már halott, bejelentették az esetet a rendőrségnek. A főkapitányság rendőri bizottságot küldött a helyszínre, ahova megérkezett a soros vizsgálóbíró is. A bizottság megállapította, hogy Bauerné nyakának baloldalát éles késsel szúrták meg, amely az ütőeret szétrombolta s ezáltal a halál azonnal bekövetkezett. A házkutatás során kiderült, hogy sem pénz, sem egyéb értékes dolog nem hiányzik, így a rablógyilkosság esete kizárt dolog. A bizottság többeket, így Vargáné két gyermekét is kihallgatta. Varga Lajos az egyik fiú elmondotta, hogy látta, amint Kiss István háromnegyed három óra tájban kijött Bauerék lakásáról és előzőleg segélykiáltásokat hallott. Később Kiss Istvánt a gyilkosság színhelyétől nem messze elfogták s a főkapitányságra kísérték. Mindeztideig nincsenek konkrét gyanúok Kiss István ellen, de a rendőri nyomozás ebben az irányban is kiterjed. A meggyilkolt asszony férje egész késő estig fodrászműhelyében volt s csak akkor értesült felesége tragédiájáról.

Nem szünik meg a repatriálás.

(Megérkezett az új rendelet értelmezése.)

Az aradi és timisoarai (temesvári) repatriáló hivatal megkereste a belügyminiszteriumot az új repatriálási rendelet helyes értelmezésére vonatkozólag. A megkeresésre az aradi prefekturára ma jött sürgönyválasz a belügyminiszteriumtól. A sürgöny szerint minden egyes magyar alattvalónak kiadható a repatriálási utlevél, a repatriáltak névsorát pedig nem, mint hitték előre, hanem utólag kell két hónaponként a belügyminiszteriumhoz nyújtani, melyre a

belügyminiszteriumnak valószínűleg a repatriáltak nyilvántartása végett van szüksége. A rendelet tehát nem gördit akadályokat a repatriálások elé és nem okoz nehézségeket a repatriáltaknak. A repatriálások úgy folynak tovább, mint eddig, csupán azzal a különbséggel, hogy a repatriáltak ezennel repatriáló utlevélén sajátkezü aláírásukkal bizonyítják, hogy saját kérelmükre, senkitől nem kényeszerítve repatriáltatták magukat.

Megállt a Weisz Manfréd-gyár.

Bécsen keresztül jön a hír, hogy a csepeli Weisz Manfréd-gyár megszűntette üzemét. Az üzembeszünetelésnek oka egyrészt a szénhiány másrészt pedig az a pangás, amely a magyar korona javulásának hatásaképpen állott be. Weisz Manfréd neve egyike volt azoknak, melyeket a háboru alatt a leg többet emlegettek. A hatalmas csepeli gyártelep már békében is egyike volt a monarchia legtekintélyesebb ipartelepeinek, a háboruiban pedig valóságos mammoth-üzemmé nőtte ki magát. 1917-ben 27.000 munkást foglalkoztatott lőpor, fegyver- és konzervgyártó telepein, ahol az osztrák-magyar hadsereg hadianyag szükségletének nagyobb felét állították elő. Legendák jártak arról a horribilis jövedelemről, amelyet a gyár igazgatója, aki egyúttal a családi részvénytársaság feje is volt, évenként zsebre vágott. A háboru-ellenes agitáció frazeológiájában állandóan ott szerepelt Weisz Manfréd neve, mint egy véres, bűnös fantom, amely kaján örömmel gyártja a gyilkos szerszámokat, melyekkel az emberek halomra

ölik egymást. Pedig Weisz Manfréd től mi sem állott távolabb, mint a vérengzés. Mikor még az érdeklődés középpontjában állott, állandóan foglalkoztak vele a lapok humanitárius tevékenységével kapcsolatban. Sok milliót adott ha díjtékony célokra, a csepeli munkásjóléti intézményeket igyekezett minél magasabb nivóra fejleszteni, egyszóval expiálni akarta bünet, mint Nobel, a dinamit feltalálója, aki a béke harcáit akarta megjutalmazni abból a pénzből, amelyet a leggyilkosabb robbantószerrel keresett. A híres gyár, a magyar Essen, ahol naponként 1000 ökröt dugaszoltak a konzerves pikszisckbe, megszűntette üzemét. A magyar kereskedelmi miniszteriumban permanens tárgyalások folynak a gyár újbóli üzembehelyezése ügyében, ami valószínűleg sikerülni is fog. És ha véletlenül nem fog sikerülni, akkor is inkább a munkanélkül maradt munkások sorsa az, ami okot ad az aggodalomra, mint Weisz Manfrédé. Őt nem kell féltetni, nem fog éhen halni.

Amerika nem élhet Európa nélkül.

WASHINGTON. Harding elnök kormánya tagjaival beható eszmecsere folytató az Egyesült Államok külpolitikájáról. Az egyik áramlat azt követeli, hogy az Unio energikus eszközökkel védje meg érdekeit Délamerikában és Ausztráliában és Ázsiában és ne avatkozzék európai ügyekbe. A másik áramlat viszont hangsúlyozza az Európával való együttműködés szükségességét és kijelenti, hogy Amerika nem élhet meg az európai piac nélkül.

Halálos osztzkodás.

Az aradmegyei Marosszlatina községben tegnap megrázó családi tragédia történt. Román Miklós, a falu egyik legismertebb gazdája egy örökösödés ügy miatt hosszabb idő óta pereskedett sógorával és annak feleségével. Tegnap ismét egyezkedésre ültek össze, de a vita annyira elfajult, hogy összevesztek. Román előrántotta revolverét, amely lyel sógorára Tóth Miklósa és

ennek feleségére lőtt. Tóthnak a golyó a szíven furódott keresztül és a szerencsétlen ember azonnal meghalt, a felesége pedig súlyosan megsérült. Az esetet a közvédelmi eljárásság ma reggel telefonon jelentette az aradi ügyészségnek, mely megindította az ügyben az eljárást. Sommer Nándor vizsgálóbíró a törvénytörési orvosokkal kiutazott a boncolás megajtése végett.

Egy leány kilenc napig beszélt.

Az Amerikai Egyesült Államok Waukegan nevű városában furcsa eset történt. Rubin Mária 8 éves leány egyszerre beszélni kezdett és szakadatlanul egyfolytában ontotta a szavakat anélkül, hogy aludni tudott volna. 212 óra hosszat beszélt, tehát majdnem kilenc napig. Megkísérelték, hogy altatószerekkel elaltassák és megszabadítsák a beteges beszédkrányszeretől, de a narkotikus szerok hatása alatt is folyton erőlködött, hogy beszéljen. Az orvosok végül megállapították, hogy a beszédet szabályozó ideget egy deformált csigolya irritálja. Megke-

dődött a kezelés, amely mindenekelőtt egy órai alvást biztosított a gyermeknek. De amikor felébredt, újból beszélni kezdett. A kezelést azonban elég sikerrel folytatták és az orvosok remélik, hogy sikerül a leánykát teljesen gyógyítani abból a betegségből, amely, sajnos, igen sok nőnek gyógyíthatatlan baja.

A lelkészek államsegélye.

Bucuresti. A római katolikus püspökök s a protestáns egyházak fejei letették az esküt. Ezzel kapcsolatosan — mint illetékes helyről értesülünk — a kormány kiutalta a nem ortodox felekezetek papsága részére az illetményeket. Általában követte azt az elvet, amelyet a magyar kormány állapított meg. Egyes tekintetekben túl haladta a magyar kormány mértékét és a mai nehéz megélhetési viszonyokat számítva, külön drágasági pótlékokat is utaltványozott. A timisoarai (temesvári) római katolikus püspökség lelkészkező papsága már meg is kapta járandóságait s így pontosan beszámolhatunk arról, hogy milyen szempontok vezették a kormányt a lelkészkező papság felsegítésében. Minden lelkész, akinek plébániai jövedelme nem éri el az 1600 leit, érve természetesen a tiszta jövedelmet az adók és egyéb illetékek levonása után, az állam egészíti ki jövedelmét eddig az összegig. Ezen kívül drágasági pótlék címén minden lelkész havi 300 leit kap. A szolgálati évet is honorálja a kormány olyformán, hogy öt évi lelkészi szolgálat után évi 400 leit, tíz évi szolgálat után évi 800 leit és tizenöt évi szolgálat után évi 1000 leit pótlékot ad a papoknak. Korpótlék címén kapott összeg azonban évi 1000 leinél feljebb nem emelkedhetik. A fenti összegeken felül ruhasegély címén évi 500 leit kapnak még a lelkészek. A segédlelkészeknél a hitközség által biztosított tiszta jövedelmet évi 1000 leig egészíti ki a kormány. Ezenfelül megkapják ők is az évi 500 le-es ruhasegélyt és a havi 300 le drágasági pótlékot. A temesvári egyházmegyei papság 1920. július hó 1-től folyó évi április 1-ig, azaz kilenc hónapra egy összegben már megkapta járandóságait. A többi római katolikus egyházmegyék papsága, valamint a protestáns felekezetek lelkészei és segédlelkészei a közel jövőben kapják meg az illetményeket, szintén visszamenőleg. A protestáns felekezetek papjai nagyjából nősb emberek lévén, feleségeik és gyermekeik után még külön illetékeket is kapnak, így minden családtak után évi 400—400 le drágasági pótlékot és évi 200—200 le ruhasegélyt.

— Károlyi Mihály emlékiratain dolgozik. Bécs. Gróf Károlyi Mihály egydalmát faluban telepedett le, ahol jelenleg emlékiratain dolgozik. A memoarok egyidőben német, francia és angol nyelven jelennek meg.

HIREK.

Halálos ítélet.

Budapest. A budapesti katonai törvényszék most tárgyalta Klein Imre honvédelmi minisztériumhoz beosztott tizedes kémkedési bűnyűjét. A vádlottat a hadbíró-ügyész kémkedés büntetével vádolta meg azért, mert a lefolytatott főtárgyalás bizonyítási anyaga beigazolta, hogy Klein Imre nagyfotosságu hivatalos okiratokat idegen államhatalom kezére juttatott. A katonai törvényszék bűnösnek mondta ki a vádlottat kémkedés büntetében és ezért a hadsereg kötelékéből való kiesapattásra, tizedesi rangfokozatának elvesztésére és kötél általi halálbüntetésre ítélte. Az elítélt kegyelemért folyamodott.

— **Károly trónörökös hazaérkezése.** Bucuresti. A legutóbb érkezett hírek szerint Károly trónörökös közvetlen a husvéti ünnepek után fog Athénból visszaérkezni Bucurestibe. Az ünnepek sorrendje ugyanaz marad, a mánt azt már régebben megállapították.

— **Balteanu Fagg** táblabíró bucaresti utjáról hazaérkezett és a lakásbizottság elnöki tisztségét újból elfoglalta. A holnapi tárgyalást már ő vezeti.

— **A levélforgalom Románia és Magyarország között.** Budapest. A magyar hivatalos lap tegnap közölte a kereskedelmi miniszternek azt a közleményét, amely szerint Magyarország Romániával felvette a levélforgalmat s amely szerint a két ország között közönséges és ajánlott leveleket is lehet váltani. A tarifa a nemzetközi tarifa szerint fizetendő.

— **A budapesti követség Horthy ebédjén.** Budapest. Horthy Miklós magyar kormányzó meghívta a budapesti román követség tagjait ebédre. A követség tagjai eleget tettek a meghívásnak és az ebéden résztvettek.

— **Averescu engedékely.** Bucuresti. Kormánykörök információi szerint Averescu miniszterelnök hajlandónak mutatkozik arra, hogy a néppárt tagjainak kívánóságára engedményeket tegyen az agrárreform kérdésében. Mindezek ellenére a néppárt egyes tagjai különálló akciót folytatnak mindaddig, amíg az agrárkérdés napirenden lesz. Meg is alakult a néppárt szélső balpártja, amelynek elnökévé Anghelescut választották meg.

— **Szováta fürdő — a bankok kezén.** A Konzum című clujji (kolozsvári) közgazdasági lap írja: A Banca Centrala, a Banca Agrara és a Marmarosch és Blank megbíztaiból álló érdekelttség megvásárolta Szováta-fürdőt. A vállalatnak az a célja, hogy Szovátaból nagyszabású fürdőt létesítsen. A konzorcium megbízta most utazott el Szováta, hogy több magánvilla és telek megvételére tárgyalásokat folytasson.

— **Az odesszai hóhér.** Róma. A Rivierán letartóztatott kommunisták között van az odesszai forradalmi törvényszék volt elnöke is, aki az odesszai bolsevista rémnapok alatt rettegett nevet vívott ki magának s akiről ezért általánosan Odessza hóhérának neveztek. A rettegett férfit társaival együtt a genouai fogházba szállították.

— **Millió lopás egy postahivatalban.** Innsbruck. A rendőrség megállapította, hogy az innsbrucki vasuti postahivatalban elkövetett millió lopást Prinzer végzett kereskedelmi iskolai hallgató követte el. A jó családból származó fiatal embernek azonban sikerült elmenekülnie. Prinzer egyik barátját és menyasszonyát, akik a millió zsákmányon osztozkodtak, a rendőrség letartóztatta és az országos törvényszék fogházába szállította.

— **Ruhasegély az Acsev. tisztviselőinek.** Az Acsev. igazgatósága kinevezett alkalmazottai részére az évi fizetés negyven százalékát folyósította rendkívüli ruhasegély címén. A segély első felét tegnap kaplák meg a tisztviselők, a második részt szeptemberben fogják folyósítani.

— **Felelősség a falopásokért.** A vasuti igazgatóságtól nyert értesülésünk alapján a vasuti szállításhoz előforduló tézifa hiányokért a jövőben a megrakó állomás főnöke, a vonatvezető és a rendeltetési állomás főnöke felelősek. Ha a hiány keletkezése nem állapítható meg, azt az alkalmazottat vonják felelősségre, aki a hiányt nem tudja igazolni.

— **Öngyilkos kereskedő.** Déváról jelentették az aradi királyi ügyészségnek, hogy Kauffmann Gyula oltani kereskedő ismeretlen okok miatt felakasztotta magát. Az ügyészség megadta a szükséges lementési engedélyt.

— **Szabadlábrahelyezés.** A kisjenői lólopás egyik vádlóját, Pósta Sándor ágyai tanítót a törvényszék vádtanácsa betegségére való tekintettel szabadlábra helyezte.

— **Tisztviselői állások betöltése.** Holnap délután négy óraker a város szervezőbizottsága dr. Robu János főpolgármester elnökelete alatt ülést tart, amelyen az ideiglenesen betöltött és a még betöltetlen állások betöltésére tesz javaslatot a helygymnázium. Ugyancsak a rúziltság újraszervezéséről folyó javaslatot is bejáró tárgyalás alá veszi a szervezőbizottság.

— **Egységes fehérlist Magyarországon.** Budapest. A magyar közéleti miniszter rendeletet adott ki, amely szerint ezután csakis egységes fehér listet szabad örölni. Az új fehér list árát kilónként 17 korona 40 fillér.

— **Hivatalvesztésre ítélt bolsevistatanár.** Budapest. A magyar közoktatásügyi miniszter Miklóssy Sándort, a ceglédi állami felső gimnázium rendes tanárát függetlenséért, mivel a proletárdiktatúrát támogatta, hivatalvesztésre ítélte.

— **Meglopott lelkész.** Marsieu János mikelakai lelkész feljelentést tett a rendőrségen, hogy 1100 lei értékű ruhanevelet ellopták. A Detesán-csoport Jordace nevű detektívje kiderítette, hogy a lopást Inesdi Róza szentmártoni lakos követte el. Az elloptott dolgokat a házkutatás alkalmával meg is találta. Inesdi Rózát a rendőrség letartóztatta.

— **A cseléd parfümöt lopott.** Lázár Jenő droguista feljelentést tett a rendőrségen, hogy hosszabb idő óta tapasztalja, hogy üzletéből különféle cikkek vesznek el és megállapította azt, hogy 5 ezer lei értékű parfüm, szappan, stb. hiányzik üzletéből. A nyomozást a Detesán-csoport Hanga és Mona nevű detektívje végezték, akik kiderítették, hogy a lopásokat Lázár kiskorú cselédje követte el. Házkutatás alkalmával meg is megtalálták nála az elloptott cikkek egy részét.

— **Elítélték a lázadó magyar hadnagyot.** Budapest. A katonai törvényszék Hoffmann György tartalékos hadnagyot, a katonatanács kémirodájának volt vezetőjét, lázadás büntetése miatt egy évi börtönrre ítélte.

— **Az aradi fa- és fémpari szakiskolában** a következő tanfolyamok kezdődnek: két dinamó- és egy gázmotortanfolyam; Beiratkozások naponta délután 4-6-ig az igazgatóságnál.

— **A szegények kenyere.** A gazdasági szék Zubor tanácsnok elnökelete alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az árvaház, szegényház és gyermek-kórház kenyér-ellátására pályázatot ír ki.

— **Spanescu asszony gyilkosa.** Bucuresti. Brailában letartóztatták Valeria Ivanova asszonyt, aki ellen bizonyítékok merültek fel, hogy részes Spanescu asszony meggyilkolásában. A letartóztatott asszony beismerő vallomása alapján remélik, hogy a többi bűnöst is rövid idő alatt kézrekerítik.

— **Aki Károly excsászárnak adta ki magát.** Bécs. A Korrespondenz Wilhelm a következőket közli: Tegnap az udvari istállóban megjelent egy fiatalember és az őrség előtt Károly excsászárnak adta ki magát. Meglekkintette az épületet és mintha csak személt tartana, a lovak betegállománya iránt érdeklődött. A bizonyára elmebeteg fiatalember őrizetbe helyezték és megállapították róla, hogy az illető az arzenálba hozzállásolt S. Ferdinánd 23 éves kalona. A fiatalember gyenge elméjű. A hatóság átadta csapattestének.

— **Köszönetnyilvánítás.** A megyei és városi prefektura ezulon fejezi ki köszönetét a Lengyel Lőrinc és Domán Sándor cégeknek azokért a butorokért és szőnyegekért, amelyeket Öfensége Miklós kir. herceg aradi látogatása alkalmából a prefektura termeinek berendezésére átengedtek.

— **Óvakodjunk a betegségekől.** A clujji (kolozsvári) belügyi államtitkárság körrendeletben értesítette a városi prefekturát, hogy az egészségügyi államtitkárság körrendeletben értesítette a városi prefekturát, hogy az egészségügyi államtitkárság kiadásában egy Sanateta Publica (Közegészségügyi Lap) fog megjelenni. A lapot kiváló szakemberek és orvosok írják és az lesz a célja, hogy megantissák a közönséget arra, miként óvakodjék a veszedelmes betegségekől. Ugyancsak a közegészségügyi államtitkárság „A világ borzalmai” című nagyszabású filmet fog minden városban bemutatni, amely film közegészségügyi célt fog szolgálni.

— **Roboz Imrét kitiltották Szlovenszkóból.** Annak idején hangos botrányairól lett nevezetessé Roboz Imre, a clujji (kolozsvári) Új ember című lap szerkesztője, aki nem valami nagy dicsőséget szerzett Romániában a magyar újságírásnak. Amikor itt már nagyon égett a talaj Roboz Imre és fivére, Roboz Béla lába alatt, Pozsonyba tették át székhelyüket, ahol Magyar Újság címen lapot indítottak. Most Pozsonyból azt jelentik, hogy a két Robozt mint nem kívánatos idegent kitiltották Szlovenszko egész területéről.

Falk Miksa és a napfogyatkozás

A pénteki napfogyatkozás sok derűs apróságot idéz vissza az emlékezetbe. Egy régi napfogyatkozás alkalmával néhai Falk Miksa, Arad volt képviselője, a Pester Lloyd egykori szerkesztője délben bement a szerkesztőségbe és átítván a reggeli lapokat, haragosan szólt a másik szobában szivarozgató Szvoboda riportterhez:

— Most olvasom, hogy ma dé. e. 11 óraker napfogyatkozás van és mag itt ül? Szaladjon fel tüstént a Gellért-hegyre és az esti lapban legyen egy szép tudósítás.

Szvoboda elolvastván a kérdéses napi hírt, megjegyezte:

— De szerkesztő ur, hiszen már 12 óra elmúlt, most már vége van mindennek.

Mire Falk egykedvűen felelt: — Az nem baj, maga csak menjen fel a Gellért-hegyre és mondja, hogy maga a Lloydtól jött.

A hus ára Aradon és máshol.

A Konzum című közgazdasági lap közli a husárakat egyes nagyobb erdélyi városokban. A kimutatás a következő: Cluj (Kolozsvár) április 9. Marhahus 10 lei; nyomaték nélkül 12 lei; növendék marha 10 lei; sertés 16-18 lei; szopósborjuhús 12-14 lei; bárány 18-20 lei; zsir 26 lei; szalonna 20 lei, osemegeszalonna 26, hideg főlágott 22, 24 lei, topertyü 12 lei, sonka (kifőzve) 45 lei, sonka (nyersen) 28-32 lei, császárhús (főtt) 36, császárhús (nyers) 28-32 lei; virsli 20-22, disznósajt 16; szárazkolnász 20. — **Tirgul-Mures** (Marosvásárhely) április 9. Sertés 12-15 lei, marhahús 8, 10 lei, juhús 12 lei, bárányhús 12 lei, növendékmarhahús 8 lei. — **Satumare** (Szatmár) április 9. Marhahús 10 lei, borjuhús 10 lei, juanus 6 lei; serteshús 16 lei; iris szalonna 12 lei, sózott szalonna 24 lei, háj 26 lei, olvasztott zsir 28 lei, füstölt és paprikás szalonna 30 lei, kolbász 18-26 lei, füstölt sertés 22 lei, sonka 28 lei. — **Arad**, április 9. Sertés 11-16 lei, marhahús 10 lei, borjuhús 14 lei. — **Timisoara** (Temesvár), április 9. Marhahús 11 lei, borjuanus 14 lei, serteshús 12 lei, háj 20 lei, osemegeszalonna 24 lei, füstöltkolbász 20 lei, disznósajt 10 lei, vizes felvágott 18 lei, sonka 22 lei.

Sarga férj, fehér feleség.

Londonban számos kinal él, akik az angol főváros legnyomorúságosabb részeiben laknak és akiket mindenki megvet. Ezek a sarga férfiak rendszerint mosással foglalkoznak. A mosodák azonban csak cégérül szolgálnak hogy az ópiuk barlangot leplezzek. Nemrég az egyik kínai, aki mosodájával tekintélyes vagyona tett szert és ezért honiársai becsülték jó családból való, csinos angol leányt vett nőül. A leány véletlenségből ismerkedett meg a kinaival, aki oly hatással volt a 20 éves leányra, hogy teljesen rabjává lett. A leány szülei kitagadással tenyegették leányukat de ez sem használt: a leány kijelentette, hogy vagy a kinalé lesz, vagy senki másé. Apa és anya lérden állva könyörögtek leányuknak de minden hiábavalónak bizonyult. A leány nem tágitott. Végül is ünnepélyes formában megtartották az esküvőt. A leány előzőleg áttért völegénye vallására. Néhány nappal az esküvő után a fiatal asszony szomoruan tért vissza a szülői házba. Hiába kérdezősködtek, vonakodott megmondani, hogy miért szomorú. Nemsokára megérkezett a kínai férj is és magával vitte az asszonyt. Két nap mulva arról értesítették a szülőket hogy leányuk a Tower-hidról a Themsebe ugrott és belefullt. A nyomozás kiderítette, hogy a kínai férj az esküvő utáni napon borzalmasan megverte a fiatal asszonyt és megöléssel fenyegette, ha szüleinek panaszkodik. Állítólag az ópiubarlang látogatóinak is odadobta prédául. Annyira vitte a kínai férj, hogy fehér felesége végső kétségbeesésében önként vetett véget életének.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Arad, április 12. Dollár 61—62, lei, márka 112 bani, magyar korona 26—27 bani. — Bucuresti, április 11. Dollár 64—65 lei. Budapest, ápr. 11. A tőzsde zárva volt. A magánforgalomban a kurzusok a következők voltak: Márka 488, lei 446, dollár 294. — Bécs, április 11. Márka 1060, lei 900, líra 2700, francia frank 4150, svájci frank 10550, dollár 609, rubel 275, szokol 845, angol font 2860, dinár 1670, magyar bankjegy 233, lengyel márka 81, lebeljegyzetlen korona 125. — Zürich, április 11. Tőzsdenyitás: Berlin 937 és fél, Newyork 577, Milano —, Prága 742 és fél, Budapest 195, Zágráb 410, Bucuresti 860, Varsó —, Bécs 157.5, lebeljegyzett osztrák korona 97. Tőzsdézárás: Berlin 940, Newyork 577, London 2260, Páris 4100, Milano 2545, Prága 795, Budapest 200, Zágráb 410, Bucuresti 860, Varsó 70, Bécs 167. lebeljegyzett osztrák korona 100, Hollandia 2025, Brüsszel 4275.

Az Osztrák-Magyar Bank rész-részvényei.

BUDAPEST. Az Osztrák-Magyar Bank részvényesei szombaton ülést tartottak, amelyen az osztrák részvényesek és a semleges országok részvényesei megbeszéléséből dr. Hofmannthal Emil bécsi ügyvéd is résztvett. Dr. Hofmannthal kifejtette, hogy a magyar békeszerződés 189. szakasza alapján történő likvidáció esetén a bank nagyon is aktív lenne és minden részvényre tetemes összeg jutna. A bank súlyos helyzetét a békeszerződésnek az a tévedése idézi elő, amely a bankot állami bankként kezeli. Kifejtette, hogy a bank részvényesei bármely országban legyenek is, vigyázzanak jogaikra és utaljanak a nemzetközi jog megbolygatásának eshetőségére. E célból az osztrák és semleges országbeli részvényesek a részvényesek egyesületének kebelében szervezetet létesítettek, amelybe a magyar részvényeseket is meghívják. Rövid eszmecsere után a magyar részvényesek bizottságot küldtek ki, hogy a további munkálatokat vezesse és az érdekelteket egy táborba gyűjtse.

— Erdélyi malmok angol kőszon. A timisoarai (temesvári) malmot, továbbá az oradea-marei (nagyvárad) László- és Hunyadi-malmokat, amelyek a budapesti Viktoria-malom érdekkörébe tartoznak, legközelebb eladják. Erre vonatkozólag angol érdekeltséggel már folynak a tárgyalások.

— Mi érkezett Kurtiosra? A kurtiosi vámon az elmúlt héten a következő áruk érkeztek bucarestii rendeltetéssel: hat vagon teherautó, 15 vagon szeg, 15 vagon papír, 15 vagon kékkő, 30—40 vagon különböző gyűjtőáru. Aradi rendeltetéssel: két vagon Mautner-magvak, két vagon üvegáru, két vagon kékkő.

Oradea-marei (nagyvárad) rendeltetéssel: egy vagon bőr, egy vagon szardínia. A kurtiosi vámon a határra kiment budapesti rendeltetéssel 40 vagon olajpogácsa, 30 vagon olaj, svájci rendeltetéssel 7 vagon toll, 20 vagon tűzifa.

— A germán bankjegyek bevonása. Bucuresti. A Banca Nationala rövid időn belül megkezdi a germán lei-bankjegyek bevonását. Az a hír, mintha a bankjegyek bevonásait öt százalékot levonának, nem felel meg a valóságnak.

Internált táborból — a légyottra.

(Garai Manó legújabb szereplése.)

Budapest. Garai Manó, a hírhedt zsaroló álhírlapíró, aki jelenleg a zalaegerszegi Internált táborban van, szabadságot kért a tábor parancsnokságától azzal az indoklással, hogy Budapestre kell utaznia egy büntügyi tárgyalásra. Garai megkapta a szabadságot és két csendőr kíséretében az expresszvonat I. osztályának egyik fülkéjében Budapestre utazott. Itt azután a két csendőr kíséretében megjelent a Markó-utcai bíróságon, ahol azonban kiderült, hogy semmi keresnivalója nincs, mert nincs tárgyalása. Garai az egész trükköt csak azért eszelte ki, hogy a barátjával találkozzék, akinél egy egész éjszakát töltött, mialatt a csendőrök az előszobában őrizték a híres zsaroló személyét. A mikor a rendőrség Garai budapesti tartózkodásáról tudomást szerzett, detektívek jelentek meg Garai barátjának Sziv-utcai lakásán és Garait a főkapitányságra kísérték, ahol elrendelték, hogy azonnal szállítsák vissza az internált táborba. Garainak ezért a kirándulásért Zalaegerszegen kell felelnie. Megjegyzendő, hogy Garai visszautazása alkalmával a kísérelő csendőrökkel együtt a Balaton expresszvonat I. osztályán utazott.

Nagy alluminium-telep Bakonyban.

Bécs. Stürmer József zalatnai alezredes már régebben felhívta a szakkörök figyelmét a Tapolcától északra fekvő Taljándörög, község határában talált érceleletekre. Az újabb kutatások során megállapították, hogy nagy kiterjedésű bauxittelepet fedeztek fel, amely tartalomra és kiterjedésre nézve szinte magában álló. Az ércmennyiséget szakértő körök 150 millió tonnára becsülik. Érdekes megemlíteni azt, hogy ellentétben más alluminiumérc területekkel, a most felfedezett telep hatalmas és nagy kiterjedésű egységes ércetestet alkot. A telep fekvése meg fogja könnyíteni annak kiaknázását s így Magyarország abban a helyzetben lesz, hogy elvesztett bauxit területei helyett igen gazdag alluminiumérc telepekhez jusson.

Küzdelem a sirért.

Furcsa becsületsértési ügyben kellett ma döntenie az aradi királyi járásbírósnak. Özv. Rózsa Mártonné perelte be becsületsértésért Gergely Rozália ötvenesztendős hajadont. Özvegy Rózsa né már régóta készülődik a halálra. Öregségének napjait arra használja fel, hogy méltóan előké szülhessen a leghatalmasabb ur látogatására és illendőképpen fogadhassa a halált. A felső-tetőben előre megvásárolta elhunyt férje sírja mellett az ő sírhelyét is és mindennap kimegy a temetőbe, hogy gondozza a halmot, a mely nemsokára az ő testét is takarni fogja. A sírkövet is előre megcsináltatta. Ez van aranyos betűkkel bevésve a köre: — Itt nyugszik özv. Rózsa Mártonné meghalt... éves korában. 19... ban. Csak ki kell tölteni a halál napját.

Mult az idő. Már ki tudja, mióta ápolgatta jövendő sírját a jó öregasszony és forró nyári délutánokon, mikor a temető fűszálait leperzselte a déli nap heve, díszes és négylovas hintóju temetésekről ábrándozott. Nemrégiben a Rózsaék sírja mellé új szomszéd költözött. Gergely Rozália 90 esztendő édesatyját szőlította magához a Mindenható. Az ötven éves leány egyedül és árván maradt a világban és ő is idejének legnagyobb részét künn töltötte a temetőben. De hát az ember társas lény és addig, amíg él, nem tud örökös csendben lenni. Igytörtént meg a dolog, hogy egy napon alaposan összeveszett Gergely Rozália Rózsanéval. Azzal gyanúsították egymást, hogy egyik a másik sírját akarattal tönkreteszti, hogy azzal az övé szebb legyen. A múltkoriban a temetőben annyira összeszólkáltak, hogy a tettelegességtől csak az ottan dolgozó Beer Nándor kertészlegény tudta őket elteríteni. Gergely Rozália azonban nem hagyta annyiban az igazságot és a törvény elé vitte panaszát. Ma tárgyalják az ügyet a járásbírósnak.

Gergely Rozália igazi vénkisasszony-típus. Kibálva és rikácsolva adta elő mondókáját és majd elnyelte hangjával a reszkető, síró öreg feketekendős asszonyt, özv. Rózsanét. Özv. Rózsané fenntartotta a vádját, hogy Gergely Rozália tényleg elulajdított több virágot az ő sírjáról, de bármennyire is látszott, hogy igazat mond, nem tudta bebizonyítani a maga igazát és ezért becsületsértésért száz lei pénzbíntetésre ítélték. Fáradtan, sírva fogadta az ítéletet és panaszkodni kezdett, hogy nem tud ennyi pénzt szerezni. Gergely Rozália csufolódva közbekialtott:

— Mit spórol, hiszen féllábra már ugys a sírban van. És hamarosan még néhány nem nagyon dicsérelt jelzővel illette az öregasszonyt. A járásbíró tiszteletlen viselkedéséért többször rendretasított Gergely Rozáliát és mert ez eredménytelen maradt, őt is száz lei pénzbírsággal sújtotta. Az ítéletbe a felek belenyugodtak és miután az elégtételt mindkét fél megkapta, békésen és nyugodtan, egyetértésben távoztak. Most már remélhetőleg jóbarátok és jó szomszédok lesznek.

Kéri Pál nem akar Oroszországba menni.

Annak idején megirtuk, hogy a magyar kormány és a szovjet kormány megbízottai tárgyalásokat folytattak abban az irányban, hogy a halálra és súlyos börtönbüntetésre ítélt volt népbiztosokat a magyar kormány Oroszországba küldi s érettük az orosz szovjet kormány szabadon engedi és hazaküldi a tuszul tartott magyar hadifogoly tiszteteket és internáltakat. Nemzetközi közvetítésre a megegyezés létre is jött. Az Orosz országba küldendő volt népbiztosok között szerepel Kéri Pál hírlapíró is, aki a Károlyi forradalomban jelentős szerepet játszott s aki a Tisza pörben éppen ma került vádlotként a budapesti büntető törvényszék elé. Ma egy budapesti táviratot kaptunk, amely hírül adja, hogy Kéri Pál megjelent a törvényszék elnökénél és tiltakozott az ellen, hogy őt a volt népbiztosokkal együtt Oroszországba küldjék. Tiltakozását azzal indokolta meg, hogy ő nem volt népbiztos és hogy a proletárdiktatura alatt semmi szerepet sem játszott.

Mozl.

A mozgóképszínházak műsora. Április 13-án az Apollóban: A XI. dzsidás század. Rokokó film. — Az Uránában: Szerelmes szobor. Fantasztikus történet.

* Rokokó-film — az Apollóban. Tegnap ismét művészeti esemény színhelye volt az Apolló színház. A XI. dzsidás század címen egy rokokó-filmet kaptunk, amely a rokokó-idők minden báját és megkapó szentimentalizmusát hozza élénk szingazdag korfestésben. Festői szépségű jelmezekben gyönyörködhetünk, egy-egy rokokó-toilette valóságos lekötő a figyelmet. A darab csúcspontja egy jelmezes estély, amelyen a Hamupipókékat adják elő a szereplők. Az estély meleg színvegyülete és forró hangulata kiárad a filmről és betölti a néző lelket. A rendezői zsenialitásnak megcsodálni való alkotása ez a film, melynél művészbibbentés és látványosság keveset látott még Arad mozibáráro közönsége. A gyönyörű filmet még szerdán és csütörtökön tartja műsoron az Apolló színház.

* „A milliók a kottában” című szenzációs amerikai bűnügyi film, melynek bemutatott fejezetei óriási érdeklődést keltettek, péntektől kezdve ismét vetíteni fogja az Apolló színház. Ez alkalommal a negyedik fejezet kerül majd bemutatásra.

* A szerelmes szobor című rendkívül kedves és érdekes filmet mutat be az Uránia színház. Színesen kirajzolt ötletek öltönek formát a pompás filmben. Az álom és a valóság ölelkezik össze az eredeti és érdekfeszítő meseszövegben. Új helyzetekkel és friss ötletekkel találkozunk a filmben, amelynek kiállításán külön meg kell dicséremnk, oly mestersen ügyes és megkapóan szép. A szereplők kivétel nélkül elsőrangú művészi alakítást nyújtanak. Még két napig vetíti az Uránia a kitűnő filmet.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
'01.

Apró hirdetések

Levelezés.

CSINOS FIATAL ASSZONYKA feltétlen díszkrét idősebb ur ismeretségét keresi, ki őt anyagilag támogatná. Leveléket „Idősebb” feligére a kiadóba kér. 1547

LAKÁSSAL rendelkező intelligens fiatal nő kedélyes uriember támogató barátságát keresi, aki életét napsugarassá tenné. Leveléket „Napsugaras” feligére Wallinger hirdetője (Földes-patika kapujával szemben) továbbít. 10754

Alkalmazás.

FIATAL CUKRASZ, aki szakmája minden ágában perfékt, alkalmazást keres. Cim: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika-kapujával szemben). 10764

EGY FIU tanulókat felvételük fizetés mellett Gartner Minály írógépüzlet Str. Meşianu (Forrai-u.) Nádasdy-pa. ota. 10 91

EGY gyermek mellé idősebb nő felvétetik. Cim: Reisz, Szél-utca 9. 1550

REPATRIÁLNI óhajló mindenek szakkácsi felvétetik Strada dr. Romul Velicu (Lipót-utca) 18. 1542

KINDERFREULEIN sucht Dauerstelle Jahreszeugnisse, praktische Erzieherin und Pflegerin eventuell tagsüber oder nachmittags. Chiffre „Nachweßbahn verlässlich.” Adressen Wallinger abzugeben. 10753

DEUTSCHES Freulein wird gesucht zur drei Jährigen Mädchen. Stein, Speereiwarengeschäft Piața Catedralei (Thököly-tér.) 10753

HAZVEZETŐNŐNEK ajánkozik megbízható fiatal nő. Cime: Wallinger hirdetője (Földes-patika kapujával szemben.) 10754

FEHÉRNEMŰ varrodába fizető és tanuló leány felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben) 10753

TIZ ÉVI gyakorlattal bíró, nős kocsi-kenőcs gyártáshoz is értő láda készítő állást keres. Cim a kiadóban. 1374

FIXPÉZTÉS és magas jutalék mellett több ügyes üzletszerzőt vesz a Hazai Biztosító Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 16. 1503

VERLÄSSLICHES deutsches Fräulein mit Jahreszeugnisse wird gesucht, zu einem 8 Jährigen Mädchen. Adresse in die Administration. 500

Vétel és eladás.

ELADÓ 1 nagy garderober szekrény, 1 kéjszekrény, 2 bordó plüss terítő, 12 szeméyes karisbadi étkező szerviz (modern aranyszegélyű) Strada Anton Mocioni (Orczy-utca) 5. 1540

EBÉDLŐ, háló, kis szalon, íróasztal, könyvszekrény, nagy linoleum szőnyeg eladó. Strada dr. Romul Velicu (Lipót-utca) 18. 1541

KEVESET HASZNÁLT ebédlő szőnyeg eladó Kasza-utca 47. szám. 1546

RÖVID, keresztúros zongora, ebédlő szőnyeg eladó. Strada Filipescu (Flórián-utca) 9. 10754

MODERN, nagyon szép fekete zongora eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 10754

GYERMEK SPORTKOCSI megvételre kerestetik. Csikesz, fűszerüzlet Strada Bucur (Eötvös-utca.) 1548

ELADÓ egy teljesen jó állapotban levő 8-as M. A. V. magánjáró oszlopógép garnitúra és egy egész új fekete hintó. Bővebbet Bohus-palota Turbuca házmeşternél. 1549

ANTIK és modern porcellán, butort, szőnyeg festményeket, ékszer, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

Családi tragédia.

(Bécsben elpusztult román család.)

Néhány héttel ezelőtt megírták a lapok, hogy a bécsi Práterben egy tavacs-kából egy fiatalember holttestét fogták ki. A nála talált írásokból megállapították, hogy az illető Miclescu Raoul 26 éves román alattvaló. Minthogy a holttesten külerőszak nyomát nem látták, alapos volt a feltevés, hogy a fiatalembert vagy szerencsétlenség érte, vagy életuntags következtében öngyilkosságot követett el. A rendőrség mindazonáltal megindította a nyomozást, mert az a körülmény gyanusnak tetszett, hogy a fiatalembert nem találták pénz holott alapos a feltevés, hogy Miclescu nagyobb összegekkel rendelkezett. Minthogy rablói gyilkosság esete látszott fennforogni, a rendőrség a holttest felboncolását kérte. Ennek során a nyakon a fojtogatás kétségtelen jeleit állapították meg és a gégen olyan sérülések látszóttak, amelyek kizárólag erőszaktól származnak. A boncolás eredménye alapján a rendőrség tovább nyomozott.

Miclescu Raoul egy régebben elhunyt román földbirtokos fia. A fiu anyja a földbirtokos elhunyt után Raoul-lal és Helena nevű leányával Bécsben telepedett le. Előzőleg férje birtokát értékesítette s a kapott pénzen osztrák és magyar értékpapirokat vásárolt. Jó anyagi viszonyai megengedték az özvegynek a gondtalan életet. A háboru előtt és a háboru első éveiben is a Continental-szállóban lakott gyermekeivel. Amikor Románia is háboruba keveredett a volt monarchiával és a román alattvalók vagytonát is zár alá vették, Miclescu asszony szűkös anyagi körülmények közé került, mert részvényeinek szelvényeit nem válthatta be és zárolt vagytonával nem rendelkezhetett. Az özvegy maga is sokat járt hogy vagytonát feloldják a zárlat alól, de hiába, ismerősei is eredmény nélkül jártak el. Eibel Gyula illatszergyáros, aki barátságban volt az özvegyasszonnyal sokat fáradozott az érdekében annál is inkább, mert Miclescu asszony a gyermekeivel teljesen pénz nélkül állott. A gyáros tanácsára az asszony megbízásából dr. Scharfmesser ügyvéd beadványban kérte a pénzügyminiszteriumot, engedje meg, hogy Miclescu asszony beválthassa részvényei szelvényét, mert ellenkező esetben gyermekeivel együtt hajléktalanná lesz és az éhhalál elé néz. De a kérelmet még csak el sem intézték.

Közben Miclescu asszony megbetegedett. Beférségének szomorú közetkez-

ményei lettek: teljesen megvakult és megsiketült. Amikor jobban lett, kénytelen volt 20 éves Helena nevű leányával elhagyni a szállót amelyben addig lakott. A fia akkor Romániában tartózkodott. A két szerencsétlen nő minden anyagi támasz nélkül az utcára került, ha meg nem könyörül rajta egy Michler nevű szolgálóasszony. Bár szűkös anyagi viszonyok között élt, anyát és leányt magához vette és megosztotta velük a faluját. Nemsokára a leány is megbetegedett. Éhségtől és nélkülözésektől legyöngült szervezete nem állhatott ellent a betegségeknek és a 20 éves leány meghalt. Néhány hónap múlva az anya is meghalt.

Miclescu Raoul Romániában értesült anyja és nővére haláláról. Bécsbe jött és dr. Scharfmesserhez fordult, hogy anyja hagyatékának, amely még mindig zár alatt volt, birtokába jusson. A zárolt értékpapírok értéke meghaladta az 50 ezer koronát. Együttal meghatalmazta az ügyvédet, hogy örökösödési igényét érvényesítse. Miclescu visszautazott Romániába, hogy beszerezze a szükséges iratokat. Amikor ez év januárjában visszatért Bécsbe, kiderült, hogy a magával hozott iratok nem elegendők. Az ügyvéd azt tanácsolta neki, hogy haladéktalanul utazzék vissza Romániába, mert a rendőrség kiutasítja, hiszen nincs pénze. Miclescu a bécsi román követséghez fordult, ahol az ügyvéd szavatossága mellett utiköltségre 3000 koronát utaltak ki. Miclescu megígérte, hogy mielőtt megszerzte a szükséges iratokat, azonnal visszatér Bécsbe. Dr. Scharfmesser azóta semmit sem hallott róla. Azt sem tudta, vajon Miclescu elutazott-e, vagy sem. Nemrég azután arról értesítették az ügyvédet, hogy a fiatalembert holtan találták a Práter egyik tavában. A fiatalember vagyona minthogy Miclescunak nincsenek hozzátartozói, a román államot illeti.

NYILTÉR.

Essen roval alatt közölttekért nem valóunk feloldást.

Buesu.

Miután családommal együtt Aradot végleg elhagytam, az idő rövidsége miatt fogadják ezúton nagyrabecsült vendégeim, kartársaim, barátaim irányomban mindenkor tanúsított ragaszkodásukért, jóindulatukért hálás köszönetemet s kérem, tartanak meg továbbra is jó emlékeztükbe.

Arad, 1921. április 12. 10754

Sárközy Ferenc,
volt vasúti vendéglős.

Kölcsönöket

ingatlanokra, váltókra legolcsóbban folyósít: 1552

LLOYD

bank, ARAD, Árpád-tér 5. sz.

6 kat. hold szálló

felszereléssel és kolnával részletfizetésre is eladó. Bővebbet:

WALLINGER

adásvételt közvetítő irodájában (Földes-patika kapujával szemben) 10754

GROZMANN NÁNDOR

mechanikai téglagyára

Azelőtt Temserkási Téglagyár Részv. Társ. Alapított 1894-ben.

Interurban telefon 9-76.

Központi iroda: Timisoara Balia Centrale (Hungária-fürdő).

Folyószámla a Banca Româneascănál.

Évi termelőképesség: 8.000.000 darab.

Főbb gyártmányok:

Hornvált tetőszerép, Hód farku szerép, Óromszerép, Falitégla, Kútégla, Komen-cetégla, Kövezőtégla, Kövezőtáplak, Üregestégla, Gerendatégla, Üreges gerendatégla, Fedőszerép, Facontégla, Párkánytégla, Csatornacsövek, Karmantyucsövek, stb. stb. Továbbá kézzel vert tetőszerép és kézzel vert építőtégla. 1062

Specialitás: 1062

Hód farku Horonnyal

ZONGORA, fekete, rövid, bécsi gyártmány kitűnő állapotban eladó. Cim: Deak könyvkereskedésében Str. Meşianu (Forrai-utca.) 1551

EGY keveset használt térfli fekete öltöny eladó. Cim: hadinczy Jenő, Strada Epi-coopul D. Radu (Magyar-utca) 1558

NYERS BORKÖVET vesz Irom Arnold, Bercsényi Miklós-utca 39. 10651

ALIG HASZNÁLT világos hálószoba, butor szép tükörrel, nagy fürdőkád elköltözés miatt sürgősen, olcsón eladók. Töl- u ca. 4c) 1617

WERTHEIM-KASSZA 3-as, íróasztal 7 fiókos, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1528

ELEGANS FERFI SZOBA és hálószobabutor eladó. Strada Consistorială (Batthyány-utca) 34b) szám alatt. 1528

MASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

STRADA ANTON MOCIONI (Orczy-utca) 11a) számú ház kortal olcsón eladó öltönyös feltétel mellett. 1518

IPARVALLALATNAK kiválóan alkalmas vasbeton ház kész munkahelyiségekkel, telekkel együtt jutányosan eladó. Felvilágosítást ad dr. Borneas Iulian ügyvéd, Ländler-ház, Bulevardul. Regele Ferdinánd. 1544

Uzletek.

ÜZLETHELYISÉG legforgalmasabb főútvonalon kiadó. Érdeklődők közzölnék címüket a kiadóban. 1545

PIACTÉREN jóforgalmu ételmeşterüzlet eladó. Bővebbet Wallinger iroda. 10753

Különféle.

CSÜTÖRTÖKÖN Bukarestbe utazom, megbízásokat és utlevél láttaozást elvállalok. Bővebbet Klein hírlapirodában. 10482

ELVESZETT Haladás előadásán fekete gyöngy rídikul. Megtaláló kértetik, adja át Medveczky, Piața Catedralei (Thököly tér) 5a) 1536

Téglagyár!

Tisztelettel értesitem az építési szándékozók közönséget, hogy gyáramban közetkező téglák kaphatók: I. osztályu falazó téglá, körkémény építéshez, 4 fele méretű keménytégla, boltozathoz, orrtégla, homlokzat burkoló téglá, valamint nyers falazáshoz mindennemű idom tégla.

Hód farku és hornyolt cserep.

Saját iparvasúti rakodó.

Braun Gusztáv
téglagyáros, ARAD. 1548

300 leiert

reggeli, ebéd, vacsora

kapható 1587

Tóth étkezdébe

I. L. Garagiale (Csiky Gergely-u.) 9. sz.

Luxuscipők

férfiak és nők számára nagy választékban kicsinyben és nagyban

Gerő Adolf Fia cégnél.

Budapest, IV. Kossuth L.-u. 4

Luxuscipőgyár: I. Bercsényi-u. 10.
Sürgőnyoim: G A F. BUDAPEST